

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۹، شماره ۳۲، بهار ۱۴۰۰

ص ص: ۱۳۷-۱۲۱

شناسایی و اولویت‌بندی ابعاد ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور

سیروس احمدی^۱ - مهدی سوادی^{۲*} - حمیدرضا سایبانی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران ۲. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران ۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران

ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲، تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۹/۱۸)

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های کشور بود. روش تحقیق توصیفی است و به روش میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری مطالعه شامل کارشناسان دفاتر ارزیابی عملکرد و بازرسی و نظارت ستاد و ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور (۴۳۹ نفر) بود. روش نمونه‌گیری در این مطالعه، روش تصادفی ساده بود و برای تعیین حجم نمونه (۲۰۵) از جدول مورگان استفاده شد. اطلاعات مورد نیاز نیز با ابزارهای مصاحبه و پرسشنامه جمع‌آوری شد. پرسشنامه دارای ۷ بعد بود و روایی آن توسط محققان تأیید شد. از طرفی به منظور سنجش پایایی آن از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱۹ بود و برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های تحلیل مسیر و فریدمن استفاده شد. با توجه به نتایج تحقیق، برای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان باید از هفت بعد ورزش قهرمانی، همگانی، بانوان، جوانان، مالی، منابع انسانی و فناوری اطلاعات استفاده کرد. تحلیل داده‌ها همچنین نشان داد که ورزش قهرمانی به‌علت ملموس بودن نتایج آن مانند مقام‌های کسب‌شده در اولویت قرار دارد. از طرفی ورزش موضوعی است که هم خودش می‌تواند درآمدزا باشد و هم نیاز زیادی به منابع مالی دارد و بر همین اساس بعد مالی بعد از بعد ورزش قهرمانی و قبل از ابعاد ورزش همگانی، ورزش بانوان و حتی امور جوانان در اولویت دوم قرار دارد. ابعاد ورزش همگانی، ساماندهی امور جوانان، ورزش بانوان، منابع انسانی و فناوری اطلاعات در رتبه‌های بعدی این فهرست قرار دارند.

واژه‌های کلیدی

ارزیابی عملکرد، بعد ورزش قهرمانی، پول و منابع مالی، منابع انسانی و فناوری اطلاعات و تحول اداری، جوانان، ورزش همگانی، ورزش بانوان.

مقدمه

ورزش به عنوان قدرت مؤثر در توسعه اجتماعی و اقتصادی، با تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم نقش مهمی در اقتصاد و سیاست کشورها دارد (۵). عملکرد ورزشی پدیده‌ای است مرتبط با تحلیل مدیریت که برای عملکرد بهتر ورزشی و برتری مدیریت در آن، ورزش را باید به مثابه یک سیستم نگرست و به عناصر کلیدی آن به عنوان یک سیستم یکپارچه توجه کرد (۱۱). ارزیابی عملکرد در سازمان‌های ورزشی یکی از مقوله‌های مهم مورد توجه بسیاری از کارشناسان و مدیران این سازمان‌ها بوده است (۱۱، ۸)، چراکه این سازمان‌ها نیازمند شناسایی وضع موجود خود به منظور توسعه برنامه‌های بهبود در راستای دستیابی به وضع مطلوب خود هستند (۸). ارزیابی عملکرد و میزان دسترسی به اهداف، از جمله نیازهای محسوس در هر سازمانی است (۴). هر سازمانی به منظور آگاهی از میزان مطلوبیت و مرغوبیت فعالیت‌های خود، بالأخص در محیط‌های پیچیده و پویا نیاز مبرم به نظام ارزیابی دارد. نبود نظام ارزیابی و کنترل در یک سیستم به معنای عدم برقراری ارتباط با محیط درون سازمانی و برون سازمانی تلقی می‌شود، که پیامدهای آن کاهل و در نهایت مرگ سازمان در بخش خصوصی و انتفاعی (۶) و از دست رفتن اعتماد عمومی به عنوان مهم‌ترین سرمایه دولت‌ها در بخش دولتی است. به منظور بررسی وضعیت ارزیابی عملکرد سازمان‌های متولی ورزش اعم از ادارات تربیت بدنی دانشگاه‌ها، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها، هیأت‌های ورزشی، فدراسیون‌های ورزشی و ... مطالعات گسترده‌ای صورت گرفته است. حسینی (۱۳۹۰) در پژوهشی نشان داد شاخص‌های مالی و اقتصادی بیشترین تأثیر را بر عملکرد باشگاه‌ها برای بهبود عملکرد داشتند و باشگاه‌ها برای بهبود عملکرد، نیاز به مدیریت هزینه و ایجاد راه‌های درآمد بیشتر دارند، ضمن اینکه ثبات در بازیکنان، مدیریت و مربیان

باشگاه اهمیت ویژه‌ای دارد. میرفرخالدینی و همکاران (۱۳۹۲)، در مطالعه‌ای نشان دادند که اداره کل تربیت بدنی استان یزد در دو عامل فرایندهای داخلی و رشد و یادگیری، عملکرد مطلوب داشته و در دو عامل مشتری و مالی (مناظر کارت امتیازی متوازن) عملکرد مطلوبی نداشته است. علیان (۱۳۹۲) در پژوهشی نشان داد که عملکرد زیرساخت‌های درونی اداره کل ورزش و جوانان اصفهان براساس کارت امتیازی متوازن و نیز عملکرد اداره مربوطه از لحاظ تعیین تأثیر سیستم مالی، مشتریان، فرایندهای داخلی، آموزش و یادگیری مستمر در استقرار ارزیابی براساس روش کارت امتیازی متوازن به طور معناداری کمتر از سطح متوسط بوده است. دی‌دلینی (۲۰۰۸) طی پژوهشی به این نتیجه رسید که وقتی دانشگاه نظام ارزیابی عملکرد بخش ورزش را با استفاده از کارت امتیازی متوازن اجرا کرد، ۳ هدف عوامل مالی، مشتری و رشد و یادگیری و ۴ هدف در فرایندهای داخلی را داشت که سودآوری این بخش و گرایش دانشجویان به فعالیت‌های ورزشی به ویژه ورزش قهرمانی افزایش یافت. آلونسو آنگل و فرناندز پاتریسیو (۲۰۰۹) در تحقیقی با عنوان «کارت امتیازی متوازن برای سرمایه‌گذاری دولتی در بخش ورزش»، شاخص‌های عملکرد را اقتضا، درجه سودمندی، کارایی، مطلوبیت و دوام از عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری می‌دانند. اکمکی (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان «کارت امتیازی متوازن برای وزارت ورزش و جوانان ترکیه» نشان داد که با روش کارت امتیازی متوازن، مؤسسات قادر به اندازه‌گیری دارایی‌های مادی و همچنین دارایی‌های غیرمالی‌اند. همچنین در مدیریت معاصر، ورزش باید مانند کشورهای توسعه‌یافته به طور مستقل مدیریت شود. ابویل (۲۰۱۵) در پژوهشی بیان کرد که عملکرد سازمانی به یک تابع مدیریت ضروری در زمینه ورزش غیرانتفاعی به منظور افزایش فشار بر این سازمان‌ها برای ارائه خدمات باکیفیت به سهامداران به شیوه‌ای

پاسخگو و شفاف تبدیل شده است. گوهر رستمی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان «مدل‌یابی معادلات ساختاری شاخص‌های ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان» نشان دادند که در ارزیابی عملکرد سازمان، به چهار منظر مورد مطالعه و ابعاد آن و شاخص‌های تأییدشده توجه ویژه‌ای شود که براساس بار عاملی اولویت فعالیت و ارزیابی به فرایندهای داخلی، مشتری و نتایج ورزشی، رشد و یادگیری و مالی داده شود. طالب‌پور و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان «طراحی مدل مدیریت عملکرد ورزشی دانشگاهی با ترکیب مدل BCS و EFQM با استفاده از تکنیک QFD»، اهداف راهبردی و معیارهای ارزیابی را با رویکرد مدل برتری پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها اولویت‌بندی کردند که اهداف «ارتقای سطح علمی و تجربی مربیان و کارشناسان»، «افزایش سطح سلامت جسمی و روحی، شادی و توانایی دانشجویان» در میان اهداف ذی‌نفع، اهداف «بهبود فرایند برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت بر فعالیت‌های ورزش دانشگاهی» و «عدم تمرکز در اجرا و جذب دانشگاه‌ها در برگزاری کلیه فعالیت‌های ورزش دانشگاهی» در میان اهداف فرایند داخلی، اهداف «افزایش انگیزه دانشجویان و تعهد ملی از طریق برنامه‌های ورزشی» و «ترویج تبادل اطلاعات و ورزش و همکاری علمی با سازمان‌های وابسته به تربیت بدنی و امور ورزشی» در میان اهداف رشد و یادگیر، اهداف «توسعه دانشجویان انجمن‌های ورزشی و حمایت و تشویق مربیان و دانشجویان فعال»، «ایجاد کمیته هماهنگی ورزشی دانشجویی» در میان اهداف مالی و بودجه به ترتیب تعیین شده است. بررسی این مطالعات نشان می‌دهد که در تمام آنها از یک مدل استفاده شده است یا با ترکیب چند مدل سعی در جامع کردن نگاه خود داشته‌اند. این در حالی است که اثربخشی ترکیب مدل‌ها در هیچ مطالعه‌ای اثبات نشده و وجه مشترک تمام مطالعات این است که از

مدل‌های غیرومی و متناسب با بخش خصوصی استفاده شده است. در نگاه بسیاری از صاحب‌نظران عرصه ورزش و تربیت بدنی، مشکلات ساختاری و انسانی و مدیریتی عیدیه‌ای وجود دارد که توسعه و ترقی ورزش را تقریباً عقیم می‌سازد. شاخص‌های کلان ورزش و تربیت بدنی در بخش‌های کمی و کیفی با ناهنجاری‌های جدی و عمده‌ای مواجه است. برنامه‌ریزی نامناسب و نداشتن طرح و برنامه قابل اجرا عدم امکان کنترل و نظارت و اصلاح مدیریت و عملکرد آنان، جریان مدیریتی ناکارآمد و غیرمتعهد، بی‌توجهی به استفاده از پژوهش‌ها و علوم ورزشی به صورت مستمر و اصولی، بی‌توجهی به شایسته‌سالاری و به کارگیری نیروهای لایق و متعهد ورزشی در بخش‌های مختلف از جمله ناهنجاری‌هایی هستند که همواره پیکر جامعه ورزش کشورها را با آفات متعددی مواجه ساخته است (۵). رصد کردن برنامه‌های این ادارات و هدایت آنها در مسیر اهداف مدون می‌تواند بخشی از این ایرادات را مرتفع سازد. از طرفی افعال هدایت کردن و رصد کردن مستلزم وجود ابزار کنترلی قوی است که دو موضوع رو مشخص کند: اولاً؛ انتظارات جامعه ورزش و جوانان و مقام‌های ذی‌صلاح از ادارات کل استانی، ثانیاً؛ میزان موفقیت مدیران کل در برآوردن این انتظارات. این ابزار کنترلی در علوم مدیریت ارزیابی عملکرد نامیده می‌شود.

از طرفی تعدد مدل‌های متعدد ارزیابی عملکرد سازمانی از جمله الگوی مدیریت عملکرد جهان‌شمول، چارچوب نتایج، تعیین‌کننده‌ها، EFQM، BSC، منشور عملکرد، الماس سازمانی، چارچوب مدیریت عملکرد، پنل بهره‌وری، مدل عملکرد سازمان دولتی، مدل مدیریت عملکرد سازمانی، مدیریت عملکرد در بافت خط‌مشی، مدل سنجش و... گویای عدم اجماع روی یک مدل خاص است. از طرفی استفاده از این مدل‌ها با هدف سنجش عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان دارای نواقصی از جمله بومی نبودن مدل‌ها

-شاخص‌های ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور کدام‌اند؟
-اولویت‌بندی این شاخص‌ها به چه صورت است؟

روش

روش تحقیق این مطالعه توصیفی پیمایشی و از نظر هدف جزء مطالعات کاربردی است. جامعه آماری کارشناسان دفاتر نظارت و بازرسی ستاد و ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور به تعداد ۴۳۹ نفر است که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از جدول مورگان از بین آنها ۲۰۵ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق‌ساخته است و روایی آن با نظر نخبگان تأیید شد و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد و شرح آن به‌صورت ذیل است:

جدول ۱. میزان آلفای کرونباخ پرسشنامه‌ها

متغیرها	آلفای کرونباخ
بعد ورزش قهرمانی	۰/۸۳۷
بعد ورزش همگانی	۰/۷۸
بعد ورزش بانوان	۰/۷۴۲
بعد جوانان	۰/۸۵۲
بعد مالی	۰/۹۲
بعد منابع انسانی	۰/۸۴۱
بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری	۰/۸۱۲

ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب RMSEA استفاده شد. نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ و LISREL نسخه ۸/۷ استفاده شد.

در ابتدا به توصیف وضعیت متغیرهای مرتبط با شاخص‌های جمعیت‌شناختی و در ادامه به سؤال‌های پژوهش پرداخته شده است.

و ناهمخوانی و تناسب آنها با محیط مدیریتی ایران به‌خصوص مدیریت در حوزه ورزش، تک‌بعدی بودن آنها و عدم اثبات مفید بودن استفاده ترکیبی از مدل‌هاست. از منظر اجرایی نیز وجود قوانین، دستورالعمل، بخشنامه و آیین‌نامه‌های اجرایی متعدد از یک سو و ضعف عملکردی ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها که تأثیر خود را در برنامه‌های استعدادیابی و مسابقات برون‌مرزی نشان می‌دهد، از سوی دیگر بر ضرورت انجام این مطالعه می‌افزاید، چراکه عدم انجام این مطالعه سبب غفلت مدیران و مراجع تصمیم‌گیر شده و دارای دو تأثیر بسیار منفی است: ۱. هدر رفتن بودجه اختصاص داده‌شده به دو مقوله بسیار مهم سلامت فردی و اجتماعی جامعه (به‌عنوان شایع‌ترین نتیجه شکست برنامه‌ها و تلاش‌های ورزشی) و ۲. سرخوردگی جوانان به‌علت عدم ساماندهی امور آنها. با توجه به موارد مذکور این سؤال در ذهن محقق ایجاد می‌شود:

نتایج و یافته‌ها

به‌منظور توصیف داده‌ها از جداول توزیع فراوانی و برای تحلیل آماری سؤال‌های پژوهش از آزمون کولموگروف اسمیرنوف، آزمون تحلیل واریانس فریدمن، برای مدل‌یابی از تحلیل عامل تأییدی و تحلیل مسیر و برای برازش مدل از شاخص‌های برازندگی مانند مجذور کای نرم‌شده (χ^2/df)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص برازندگی (GFI)، شاخص تعدیل‌شده برازندگی (AGFI) و

جدول ۲. مشخصات جمعیت‌شناختی

جنسیت	فراوانی	فراوانی درصدی	سطح تحصیلات	فراوانی	فراوانی درصدی
زن	۸۶	۰/۴۲	کارشناسی ارشد	۱۳۵	۶۵/۸
مرد	۱۱۹	۰/۵۸	دکتری	۷۰	۳۴/۲
کل	۲۰۵	۱۰۰	کل	۲۰۵	۱۰۰
وضعیت تأهل			وضعیت استخدام		
متأهل	۱۴۴	۷۰/۲	رسمی	۷۸	۳۸/۱
مجرد	۶۱	۲۹/۸	پیمانی	۱۰۲	۴۹/۸
کل	۲۰۵	۱۰۰	قراردادی	۲۵	۱۲/۱
			کل	۲۰۵	۱۰۰

برای بررسی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان از روش تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. عوامل به‌دست‌آمده از مرحله کیفی مدنظر قرار گرفت و براساس دسته‌بندی به‌دست‌آمده مدل تدوین شد. سپس شاخص‌های برازندگی محاسبه و ارزیابی شد. مقادیر به‌دست‌آمده برای شاخص‌ها در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. شاخص‌های برازندگی مدل

شاخص‌های برازندگی	χ^2	df	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI
مقادیر شاخص‌ها	۱۵۵/۵۸	۷۱	۲/۱۹	۰/۰۶۱	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۹۶

براساس جدول ۳، شاخص‌های برازندگی مورد بررسی نشان داد، مجذور کای نرم‌شده برای مدل اندازه‌گیری در این پژوهش ۲/۱۹ بود که بیان‌کننده برازندگی قابل قبول مدل با داده است. شاخص برازندگی تطبیقی^۲ (CFI) بالاتر از ۰/۹ و شاخص نکویی برازش^۳ (GFI) برابر ۰/۹۵ و شاخص تعدیل‌شده برازندگی^۴ (AGFI) نیز ۰/۹۱ و همچنین شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب^۵ RMSEA برابر با ۰/۰۶۱ بود که براساس مقادیر به‌دست‌آمده می‌توان گفت مدل به‌دست‌آمده برازش مناسبی با داده‌ها دارد. مدل به انضمام ضرایب مسیر به شکل زیر بود.

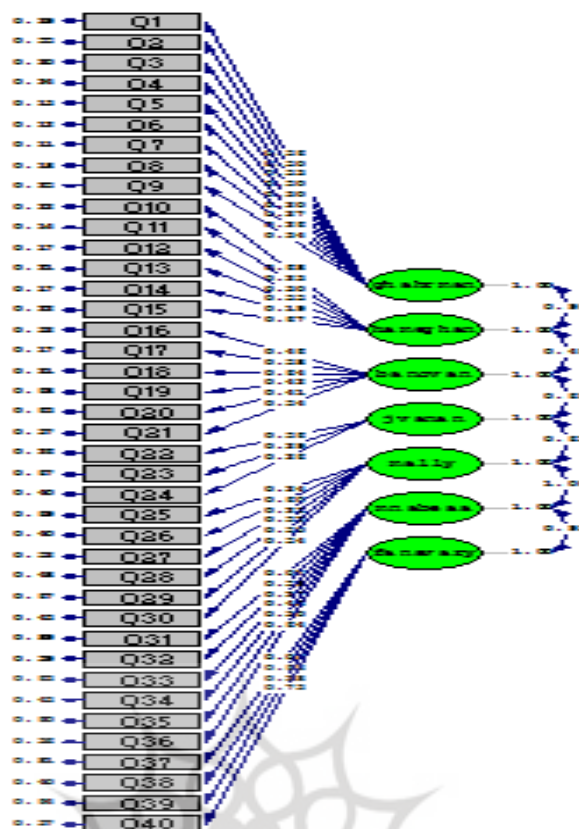
با توجه به نمودار ۱، عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان براساس هفت معیار سنجیده می‌شود. ضرایب در تمام مسیرها معنادار بود. ابعاد هر معیار عبارت‌اند از:

- ابعاد معیار اول: تعداد ورزشکاران استانی که در تیم‌های ملی هستند، تعداد ورزشکارانی که از این استان در مسابقات جهانی حضور دارند، مقام‌های تیمی در مسابقات قهرمانی کشور، مقام‌های انفرادی در مسابقات داخلی، مقام‌های تیمی در مسابقات بین‌المللی، مقام‌های انفرادی در مسابقات بین‌المللی، میزبانی مسابقات داخلی و بین‌المللی، تعداد ورزشکاران بیمه‌شده و تعداد کلاس‌های داوری و مربیگری که با حمایت اداره کل استانی برگزار شده است، این ابعاد تحت عنوان ورزش قهرمانی نامگذاری شد.

4. Adjusted Goodness of fit index
5. Root Mean Square Error of Approximation

1. Confirmatory Factor Analysis, CFA
2. Comparative fit index
3. Goodness of fit index

Chi-Square=155.55, df=71, P-value=0.00000, NFI=0.981

نمودار ۱. مدل به انضمام ضرایب مسیر استاندارد

سازمان‌های مردم‌نهاد تعلق می‌گیرد، تعداد جشنواره‌ها و همایش‌های مرتبط با حوزه جوانان، این ابعاد تحت عنوان حوزه جوانان نامگذاری شد.

ابعاد معیار پنجم: برگزاری منظم جلسات کمیسیون ماده ۸۸، تعداد اماکن ورزشی واگذار شده در مرکز استان، اماکن ورزشی واگذار شده در سطح شهرستان‌های استان، نسبت اعتبارات تخصیصی به اعتبارات مصوب، میزان درآمد حاصل از محل واگذاری اماکن ورزشی و میزان اعتبارات جذب شده از محل خیرین، ورزشی‌یار، این ابعاد تحت عنوان معیار مالی ام‌گذاری شد.

ابعاد معیار ششم: اقدامات لازم به‌منظور جانشین‌پروری (مانند تعداد دوره‌های آموزشی، چرخش شغلی)، میزان استفاده از نیروهای داخلی در انتصابات، میزان اثربخشی برنامه‌های آموزشی و بهسازی (در سطوح چهارگانه اثربخشی)، میزان ارتقای سطح جبران خدمات

ابعاد معیار دوم: تعداد ورزشکاران بیمه شده در فعالیت‌های ورزش همگانی، تعداد همایش‌های ورزشی برگزار شده و برنامه‌های تبلیغاتی در حوزه ورزش همگانی، داشتن ورزشکاران در مسابقات بین‌المللی ورزش همگانی، مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی، مقام‌های بین‌المللی کسب شده، مقام‌های کسب شده در مسابقات کشوری، این ابعاد تحت عنوان ورزش همگانی نامگذاری شد.

ابعاد معیار سوم: فعالیت‌های مالی مانند جذب اسپانسرها برای تیم‌های ورزشی بانوان، برگزاری رویدادهای ورزشی ویژه بانوان، فعالی‌های زیرساختی، میزبانی مسابقات، مدال‌ها و عناوین کسب شده، اقدامات دانش‌افزایی ویژه بانوان، این ابعاد تحت عنوان ورزش بانوان نامگذاری شد.

ابعاد معیار چهارم: تعداد مصوبات مرتبط با برنامه‌های ساماندهی امور جوانان، میزان اعتباراتی که به

برای بررسی روابط معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان از روش تحلیل مسیر استفاده شد. معیارهای ارزیابی به‌دست‌آمده از مرحله تحلیل عامل تأییدی مدنظر قرار گرفت و براساس ادبیات پژوهش و مصاحبه‌های انجام‌گرفته روابط بین آنها ترسیم شد. سپس شاخص‌های برازندگی محاسبه و ارزیابی شد. مقادیر به‌دست‌آمده برای شاخص‌ها در جدول ۴ نشان داده شده است.

کارکنان، میزان الکترونیک شدن دبیرخانه و منطقی بودن ساختار سازمانی، این ابعاد تحت عنوان منابع انسانی نامگذاری شد.

- ابعاد معیار هفتم: تعداد فرایندهای احصاشده، تعداد فرایندهای مستندسازی‌شده، تعداد فرایندهای اصلاح‌شده، میزان اجرای سیاست‌های دولت الکترونیک، این ابعاد تحت عنوان فناوری اطلاعات و تحول اداری نامگذاری شد.

جدول ۴. شاخص‌های برازندگی مدل

شاخص‌های برازندگی	χ^2	Df	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI
مقادیر شاخص‌ها	۱۵/۱۹	۹	۱/۶۷	۰/۰۵۴	۰/۹۷	۰/۹۲	۰/۹۹

۳. بعد منابع انسانی بر ورزش بانوان، ورزش همگانی تأثیر معنادار دارد.

۴. حوزه جوانان با ورزش قهرمانی رابطه دوسویه معنادار دارد.

۵. ورزش بانوان با ورزش همگانی رابطه دوسویه معنادار دارد.

براساس جدول ۴، شاخص‌های برازندگی مورد بررسی نشان داد، مجذور کای نرم‌شده برای مدل اندازه‌گیری در این پژوهش ۱/۶۷ بود که بیان‌کننده برازندگی قابل قبول مدل با داده است. شاخص برازندگی تطبیقی^۲ (CFI) بالاتر از ۰/۹ و شاخص نکویی برازش^۳ (GFI) برابر ۰/۹۷ و شاخص تعدیل‌شده برازندگی^۴ (AGFI) ۰/۹۲ و همچنین شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب^۵ RMSEA برابر با ۰/۰۵۴ بود. بر اساس مقادیر به‌دست‌آمده می‌توان گفت مدل به‌دست‌آمده برازش مناسبی با داده‌ها دارد. مدل به انضمام ضرایب مسیر به شکل زیر بود.

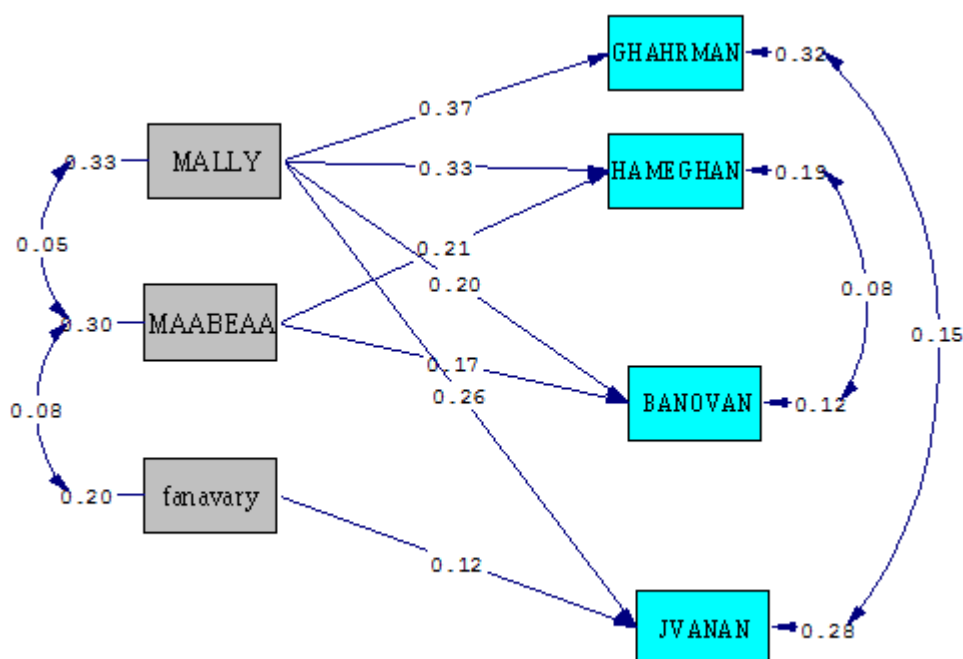
با توجه به نمودار ۲، ضرایب در تمام مسیرها معنادار بود. روابط معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان عبارت‌اند از:

۱. بعد مالی بر بعد جوانان، ورزش بانوان، ورزش همگانی، ورزش قهرمانی تأثیر معنادار دارد.

۲. بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری بر حوزه جوانان تأثیر معنادار دارد.

4. Adjusted Goodness of fit index
5. Root Mean Square Error of Approximation

1. Path Analysis
2. Comparative fit index
3. Goodness of fit index

Chi-Square=15.19, df=9, P-value=0.060, RMSEA=0.054

نمودار ۲. مدل به انضمام ضرایب مسیر استاندارد

آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده می‌شود. نتایج توزیع متغیرهای مذکور و آلفای کرونباخ در جدول ۵ نشان داده شده است.

سؤال سوم: اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور به چه صورت است؟ ابتدا چگونگی توزیع متغیرهای مذکور و آلفای کرونباخ بررسی می‌شود و سپس برای پاسخ به پرسش مذکور از

جدول ۵. اولویت‌بندی ابعاد عملکردی ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور

معناداری	k-s	آلفای کرونباخ	ابعاد عملکردی
۰/۱۰۴	۱/۲۰۷	۰/۸۹۴	بعد ورزش قهرمانی
۰/۱۱۱	۱/۱۳۲	۰/۸۹۷	بعد ورزش همگانی
۰/۱۳۱	۱/۱۲۹	۰/۸۷۱	بعد ورزش بانوان
۰/۰۷۸	۱/۵۴۱	۰/۷۳۴	بعد حوزه جوانان
۰/۱۰۱	۱/۲۱۰	۰/۷۴۹	بعد مالی
۰/۱۱۱	۱/۱۲۲	۰/۸۰۱	بعد منابع انسانی
۰/۰۵۴	۱/۸۵۴	۰/۷۹۴	بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری

بود که بیانگر پایداری حیطه‌های عملکرد است. نتایج تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۶ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول ۵ توزیع همه متغیرهای عملکردی ادارات کل ورزش و جوانان با توزیع نرمال تفاوت معنادار نداشت. ضرایب آلفای کرونباخ از ۰/۷۳۴ تا ۰/۸۹۷

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۶ نشان داد میانگین رتبه معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($\chi^2 = 63/731$, $df=6$, $P = 0/001$). بعد ورزش قهرمانی بیشترین رتبه و بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری کمترین رتبه را داشت.

جدول ۶. اولویت‌بندی ابعاد عملکردی ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور

میانگین رتبه‌ای	ابعاد عملکردی
۴۶/۹۶	بعد ورزش قهرمانی
۴۱/۵۴	بعد ورزش همگانی
۳۵/۵۸	بعد ورزش بانوان
۳۹/۰۷	بعد حوزه جوانان
۴۲/۵۸	بعد مالی
۳۴/۴۶	بعد منابع انسانی
۲۸/۸۱	بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری
$\chi^2 = 63/731$, $df=6$, $P = 0/001$	

سؤال چهارم: اولویت‌بندی ابعاد ورزش قهرمانی در ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور به چه صورت است؟ برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۷. اولویت‌بندی ابعاد ورزش قهرمانی

میانگین رتبه‌ای	ورزش قهرمانی
۱۹/۹۰	مشارکت در تیم‌های ملی
۱۵/۳۵	مشارکت در مسابقات جهانی
۱۷/۴۷	مقام‌های تیمی در تورنمنت‌های داخلی
۱۸/۹۳	مقام‌های انفرادی در تورنمنت‌های داخلی
۱۴/۱۷	مقام‌های تیمی در تورنمنت‌های بین‌المللی
۱۸/۳۶	مقام‌های انفرادی در تورنمنت‌های بین‌المللی
۱۲/۴۰	میزبانی مسابقات داخلی و بین‌المللی
۱۴/۴۰	تعداد ورزشکاران سازمان‌یافته
۱۳/۸۳	فعالیت‌های دانش‌افزا
$\chi^2 = 45/631$, $df=8$, $P = 0/001$	

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۷ نشان داد میانگین رتبه ابعاد ورزش قهرمانی ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($\chi^2 = 45/631$, $df=8$, $P = 0/001$). مشارکت در تیم‌های ملی بیشترین رتبه و بعد فعالیت‌های دانش‌افزا کمترین رتبه را داشت.

برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۸ نشان داده شده است.

جدول ۸. اولویت‌بندی ابعاد ورزش همگانی

میانگین رتبه‌ای	ورزش همگانی
۲۶/۹۶	تعداد ورزشکاران سازمان‌یافته
۲۱/۵۴	فعالیت‌های ترویجی
۱۹/۵۸	مشارکت در تورنمنت‌های بین‌المللی ورزش همگانی
۲۹/۰۷	مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی
۱۸/۵۸	مقام‌های بین‌المللی کسب‌شده
۳۰/۴۶	مقام‌های کسب‌شده در مسابقات کشوری
$\chi^2 = 57/615, df=5, P = 0/001$	

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۸ نشان داد میانگین رتبه ابعاد ورزش همگانی ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/001, df=5, \chi^2 = 57/615$). مقام‌های کسب‌شده در مسابقات کشوری بیشترین رتبه و بعد مقام‌های بین‌المللی کسب‌شده کمترین رتبه را داشت.

سؤال پنجم: اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور در بعد ورزش بانوان به چه صورت است؟

برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۹ نشان داده شده است.

جدول ۹. اولویت‌بندی ابعاد ورزش بانوان

میانگین رتبه‌ای	بعد ورزش بانوان
۱۶/۹۶	فعالیت‌های بودجه‌ای و مالی
۲۱/۵۴	برگزاری رویدادهای ورزشی ویژه بانوان
۱۹/۵۸	فعالیت‌های زیرساختی
۱۵/۰۷	میزبانی مسابقات
۱۸/۵۸	مدال‌ها و عناوین کسب‌شده
۱۵/۴۶	اقدامات دانش‌افزا ویژه بانوان
$\chi^2 = 33/125, df=5, P = 0/001$	

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۹ نشان داد میانگین رتبه ابعاد ورزش بانوان ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/001, df=5, \chi^2 = 33/125$). برگزاری رویدادهای ورزشی ویژه بانوان بیشترین رتبه و بعد میزبانی مسابقات کمترین رتبه را داشت.

سؤال هفتم: اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور در بعد ساماندهی امور جوانان به چه صورت است؟

برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۱۰ نشان داده شده است.

جدول ۱۰. اولویت‌بندی ابعاد حوزه جوانان

میانگین رتبه‌ای	حوزه جوانان
۱۴/۹۶	اقدامات سیاست‌گذارانه
۱۲/۵۴	توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۶/۵۸	اقدامات تبلیغی و ترویجی
$\chi^2 = 23/911, df = 2, P = 0/011$	

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۱۰ نشان داد میانگین رتبه ابعاد حوزه جوانان در ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/011$). اقدامات تبلیغی و ترویجی بیشترین رتبه و بعد توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد کمترین رتبه را داشت.

سؤال هشتم: اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور در بعد مالی به چه صورت است؟

برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۱۱ نشان داده شده است.

جدول ۱۱. اولویت‌بندی بعد مالی

میانگین رتبه‌ای	بعد مالی
۳۳/۹۵	برگزاری منظم جلسات کمیسیون
۲۷/۲۸	تعداد اماکن ورزشی واگذار شده در مرکز استان
۳۰/۶۲	اماکن ورزشی واگذار شده در سطح شهرستان‌های استان
۲۴/۳۰	نسبت اعتبارات تخصیصی به اعتبارات مصوب
۲۷/۹۳	میزان درآمد حاصل از محل واگذاری اماکن ورزشی
۱۸/۹۱	میزان اعتبارات جذب شده از محل خیرین ورزشی‌یار
$\chi^2 = 29/967, df = 5, P = 0/031$	

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۱۱ نشان داد میانگین رتبه معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/031$). برگزاری منظم جلسات کمیسیون ماده ۸۸ بیشترین رتبه و بعد میزان اعتبارات جذب شده از محل خیرین ورزشی‌یار کمترین رتبه را داشت.

سؤال نهم: اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور در بعد منابع انسانی به چه صورت است؟

برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۱۲ نشان داده شده است.

جدول ۱۲. اولویت‌بندی ابعاد منابع انسانی

میانگین رتبه‌ای	بعد منابع انسانی
۱۵/۹۲	اقدامات لازم به منظور جانشین‌پروری
۱۸/۱۵	میزان استفاده از نیروهای داخلی در انتصابات
۲۴/۳۳	میزان اثربخشی برنامه‌های آموزشی و بهسازی
۱۹/۹۲	میزان ارتقای سطح جبران خدمات کارکنان
۱۲/۳۴	میزان الکترونیک شدن دبیرخانه
۱۶/۳۳	منطقی بودن ساختار سازمانی
$\chi^2 = 35/857, df = 5, P = 0/022$	

سؤال دهم: اولویت‌بندی معیارهای بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری در ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان سراسر کشور به چه صورت است؟
برای پاسخ به پرسش مذکور از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده شد. نتایج در جدول ۱۳ نشان داده شده است.

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۱۲ نشان داد میانگین رتبه ابعاد منابع انسانی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/022$). ($\chi^2 = 35/857, df = 5$). میزان اثربخشی برنامه‌های آموزشی و بهسازی بیشترین رتبه و بعد میزان الکترونیک شدن دبیرخانه کمترین رتبه را داشت.

جدول ۱۳. اولویت‌بندی بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری

میانگین رتبه‌ای	بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری
۱۸/۲۶	تعداد فرایندهای احصاشده
۲۵/۵۹	تعداد فرایندهای مستندسازی شده
۱۶/۶۸	تعداد فرایندهای اصلاح شده
۲۱/۰۴	میزان اجرای سیاست‌های دولت الکترونیک
$\chi^2 = 42/142, df = 5, P = 0/008$	

توجه داشت. اولین گام در کنترل و نظارت و همچنین ارزیابی داشتن شاخص و در واقع مدل ارزیابی است که در این مطالعه محقق به عنوان کسی که در بدنه ورزش مشغول به خدمت است و از نزدیک با مشکلات و مسائل آگاه است، اقدام به مطالعه و تدوین شاخص و طراحی مدل ارزیابی عملکرد کرده است. نتایج نشان داد که در بعد ورزش قهرمانی مشارکت در تیم‌های ملی، مشارکت در مسابقات جهانی، مقام‌های تیمی در تورنمنت‌های داخلی، مقام‌های انفرادی در تورنمنت‌های داخلی، مقام‌های تیمی در تورنمنت‌های بین‌المللی، مقام‌های انفرادی در تورنمنت‌های بین‌المللی، میزبانی مسابقات داخلی و بین‌المللی، تعداد ورزشکاران سازمان‌یافته و فعالیت‌های دانش‌افزا، معیارهای اصلی و تعیین‌کننده‌اند، ورزش قهرمانی‌اند. در ادامه نتایج نشان داد که در بعد ورزش همگانی تعداد ورزشکاران سازمان‌یافته، فعالیت‌های ترویجی مانند همایش و برنامه‌های تبلیغاتی در حوزه ورزش همگانی، مشارکت در تورنمنت‌های بین‌المللی ورزش همگانی، مشارکت در برنامه‌های ورزش همگانی، مقام‌های بین‌المللی کسب‌شده، مقام‌های کسب‌شده در مسابقات کشوری، معیارهای

نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن در جدول ۱۳ نشان داد میانگین رتبه ابعاد فناوری اطلاعات و تحول اداری ادارات کل ورزش و جوانان تفاوت معنادار داشت ($P = 0/008$). ($\chi^2 = 42/142, df = 56$). تعداد فرایندهای مستندسازی شده بیشترین رتبه و تعداد فرایندهای اصلاح‌شده کمترین رتبه را داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به بند ۳ اصل ۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تأکید آن بر تربیت بدنی رایگان، یکی از وظایف اصلی دولت تأمین تربیت بدنی رایگان است. بر همین اساس از جنبه قانونی، قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی و وزارت ورزش تدوین و تصویب شد و از نظر ساختاری در رأس هرم سازمان تربیت بدنی در ادامه وزارت ورزش و جوانان ایجاد شد و در سطوح پایین‌تر ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور و ادارات شهرستان به وجود آمدند. با توجه به اینکه هدایت این ادارات از وظایف وزارت ورزش است، کنترل و نظارت بر عملکرد آنها به منظور هدایت درست و منطقی هم موضوع مهمی است که باید به آن

اصلی‌اند. در بعد ورزش بانوان فعالیت‌های مالی مانند جذب اسپانسرها برای این حوزه خاص، برگزاری رویدادهای ورزشی ویژه بانوان، فعالیت‌های زیرساختی، میزبانی مسابقات، مدال‌ها و عناوین کسب‌شده، اقدامات دانش‌افزا ویژه بانوان معیارهای اصلی‌اند. در بعد جوانان اقدامات سیاستگذارانه، توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد، اقدامات تبلیغی و ترویجی معیارهای اصلی‌اند. در بعد مالی برگزاری منظم جلسات کمیسیون ماده ۸۸، تعداد اماکن ورزشی واگذارشده در مرکز استان، اماکن ورزشی واگذارشده در سطح شهرستان‌های استان، نسبت اعتبارات تخصیصی به اعتبارات مصوب، میزان درآمد حاصل از محل واگذاری اماکن ورزشی و میزان اعتبارات جذب‌شده از محل خیرین، ورزشی‌یار معیارهای اصلی‌اند. در بعد منابع انسانی اقدامات لازم در جهت جانشین‌پروری، میزان استفاده از نیروهای داخلی در انتصابات، میزان اثربخشی برنامه‌های آموزشی و بهسازی، میزان ارتقای سطح جبران خدمات کارکنان، میزان الکترونیک شدن دبیرخانه و منطقی بودن ساختار سازمانی معیارهای اصلی‌اند. در بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری تعداد فرایندهای احصاشده، تعداد فرایندهای مستندسازی‌شده، تعداد فرایندهای اصلاح‌شده، میزان اجرای سیاست‌های دولت الکترونیک معیارهای اصلی‌اند. نکته امیدبخش در این مطالعه تمرکز مصاحبه‌شوندگان بر تمام ابعاد اعم از ابعاد صفی و پشتیبانی مانند بعد مالی، منابع انسانی و تحول اداری و فناوری اطلاعات بود. نتایج این مطالعه با نتایج پژوهش‌های اسکندری و همکاران (۱۳۹۷) همخوانی دارد. آنها نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که برای ارزیابی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی می‌بایست عواملی مانند منابع انسانی، ساختار سازمانی، معیار مالی، نوآوری، مدیریت و فرهنگ سازمان را در نظر گرفت. نتایج این مطالعه در بخش مالی و اعتباری و همچنین فرایندهای کاری با نتایج مطالعه کشاورز (۱۳۹۶)

همخوانی دارد، چراکه او نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسید که برای ارزیابی مدیریت بازاریابی در فدراسیون‌های ورزشی باید به ترتیب عواملی توانمندی، حامیان، مشتریان، فرایند، مالی، خلاقیت، برنامه‌ریزی، دارایی‌های نامحسوس، اثربخشی و پیشبرد نقش را در نظر گرفت. نتایج این مطالعه با نتایج مطالعات مارکوس و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. آنان نیز در مطالعات خود به این نتیجه رسیدند که معیار فرایندها، نتایج مشتری، رهبری بیشترین تأثیر و معیارهای شرکا و منابع، نتایج کارکنان، راهبردها، نتایج کلیدی عملکرد و نتایج جامعه کمترین سهم را در کیفیت برنامه‌های تمرینی داشتند. بین نتایج این مطالعه و دستاوردهای کارستاسیس و همکاران (۲۰۱۴) نیز همخوانی وجود داشت، چراکه آنان نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که معیار نتایج کلیدی عملکرد بالاترین میانگین و معیار نتایج کارکنان پایین‌ترین میانگین را دارد. نکته جالب توجه اهمیت پایین منابع انسانی در تمام این مطالعات است و این می‌تواند گویایی موضوعی بسیار مهم باشد، چراکه در سراسر جهان و در تمام صنایع نیروی انسانی به‌عنوان مهم‌ترین منبع شناخته شده است.

نتیجه اینکه به‌منظور ارزیابی عملکرد ادارات کل ورزش و جوانان و تعیین انتظارات از مدیران کل این ادارات باید ابعاد ورزش قهرمانی شامل: کسب سکویهای قهرمانی جهانی بین‌المللی، المپیک و آسیایی، میزبانی مسابقات، اعزام تیم‌ها و آماده‌سازی آنها، بعد مالی کسب اعتبارات لازم از محل مواد قانونی، و بعد ورزش همگانی شامل: برنامه‌های ترویج ورزش همگانی، میزبانی همایش و جشنواره‌ها، ساماندهی امور جوانان، آموزش و توسعه توانمندی آنان، امور ورزش بانوان، اختصاص اعتبارات خاص این حوزه، تأسیس اماکن ورزشی ویژه بانوان، بعد منابع انسانی شامل: جانشین‌پروری و تأمین نیرو از داخل و بعد فناوری اطلاعات و تحول اداری: شناسایی، مستندسازی و اصلاح فرایندهای کاری را در نظر

گرفت. با توجه به اینکه این شاخص‌ها با کمک خبرگان علمی و اجرایی و همچنین بدنه کارشناسی این وزارتخانه احصا شده‌اند، پیشنهاد می‌شود مدیران سازمان به منظور افزایش اثربخشی در ارزیابی‌ها و تشخیص مدیران قوی از مدیران ضعیف، نگاه همه‌جانبه به موضوع داشته باشند و براساس آنها مدیران ضعیف از قوی تشخیص داده شوند و با توجه به نقش این ابعاد در سرزندگی جامعه، به آنها اهمیت داده شود. از طرفی مدیران ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور به اولویت‌بندی این شاخص‌ها حساس بوده و بر آنها متمرکز شوند و با توجه به جامعیت آن تمام موارد غیر از آن را نادیده بگیرند تا بتوانند نقش مؤثری بر توسعه ورزش قهرمانی، همگانی و بانوان و همچنین ساماندهی امور جوانان داشته باشند. از طرفی با توجه به نقش حمایتی ابعاد مالی، منابع انسانی و فناوری اطلاعات و همچنین اولویت بالای بعد مالی، مدیران کل باید بخش زیادی از تلاش خود را در این بخش‌ها به کار بگیرند تا بتوانند نقش حمایتی خود را ایفا کرده و در جهت اهداف مدون حرکت کنند. اهمیت بعد مالی و برتری آن بر ابعاد ورزش همگانی، ورزش بانوان و همچنین ساماندهی امور جوانان نشان داد که پیشنهاد اصلاح بند ۳ اصل ۳ قانون اساسی مبنی بر تربیت بدنی رایگان نیاز به بازبینی دارد. بر همین اساس پیشنهاد می‌شود، یا این بند از قانون حذف شود تا متولیان ورزش در اقتصادی‌سازی ورزش با موانع کمتری مواجه شوند یا این بند حفظ شود و دولت بودجه مورد نیاز ورزش را تمام و کمال تأمین کند. از طرفی با توجه به نقش اساسی ورزش در تأمین سلامت فردی و اجتماعی جامعه و همچنین کاهش هزینه‌های بهداشتی و قضایی پیشنهاد می‌شود دولت و تصمیم‌گیرندگان نظام نگاه خود به ورزش و اعتباراتی که در این حوزه هزینه می‌شوند، تغییر دهند و نگاه سرمایه‌گذاری را جایگزین آن کنند. با توجه به اینکه ورزش قهرمانی دارای اولویت اول است،

پیشنهاد می‌شود مدیران کل شرایطی را فراهم آورند که ورزشکاران استانی توان رقابت خود را بالا ببرند و بتوانند به تیم ملی راه یابند، با حمایت از میزبانی مسابقات و همچنین اعزام تیم‌ها و ورزشکاران سبب شرکت تیم‌ها و ورزشکاران در مسابقات داخلی و بین‌المللی شوند و عناوین و افتخارات لازم را کسب کنند تا در انتها به تشویق سایر استعدادها و ارتقای سطح اعتماد به نفس استان کمک کنند. با گرد هم آوردن بخش‌های تعاونی، خصوصی در کنار بخش دولتی از میزبانی مسابقات داخلی و خارجی حمایت کنند و همچنین مشکلات موجود بر سر راه برگزاری دوره‌های آموزشی در استان یا اعزام نخبگان داوری و مربیگری را مرتفع سازند. با برگزاری جلسات شورای ورزش استان و همچنین اجرای مصوبات آن گام بزرگی در راه توسعه ورزش استان بردارند. با توجه به جایگاه منابع و اعتبارات مالی در توسعه ورزش و ساماندهی امور جوانان پیشنهاد می‌شود مدیران کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور از ظرفیت‌های قانونی موجود نهایت استفاده را ببرند و با برگزاری منظم جلسات کمیسیون ماده ۸۸ و واگذاری اماکن ورزشی در مرکز استان و شهرستان‌های اطراف به تقویت بنیه مالی و توزیع متوازن این اعتبارات اقدام کرده و از این محل بخشی از اعتبارات مورد نیاز را تأمین کنند. یکی دیگر از این ظرفیت‌های قانونی خیرین ورزشی است. پیشنهاد می‌شود از ظرفیت‌های موجود در ورزش استفاده کنند و نسبت به جذب و درگیر کردن خیرین در هیأت‌ها، باشگاه‌ها و همچنین اماکن ورزشی اقدامات لازم و کافی را به عمل آورند. همچنین با انتصابات درست و شایسته در حوزه بودجه و معاونت توسعه مدیریت و منابع میزان اعتبارات تخصیصی را بالا ببرند. ورزش همگانی به عنوان بستر ورزش قهرمانی نقش زیادی در سلامت فردی و اجتماعی دارد. بر همین اساس پیشنهاد می‌شود مدیران کل استانی تبلیغ هرچه بیشتر این حوزه ورزشی را در دستور کار خود قرار دهند و به برگزاری

انتصابات و ارتقاها استفاده کنند و با توجه به اهمیت بهسازی و توسعه منابع انسانی بعد از انجام نیازسنجی آموزشی و برگزاری دوره‌های آموزشی، اثربخشی آنها را به پوتنه آزمایش و ارزیابی بگذارند و موجب تقویت نقش آموزش در توسعه منابع انسانی و نقش منابع انسانی در دستیابی به اهداف سازمانی شوند. با توجه به ضعیف بودن سطح جبران خدمات کارکنان نسبت به هزینه‌های زندگی و تورم افسارگسیخته و با هدف حفظ تمرکز کارکنان پیشنهاد می‌شود منابع مالی مورد نیاز برای جبران این عقب‌ماندگی تأمین و اقدامات لازم در این حوزه به‌عمل آید. سرعت سرسام‌آور تغییرات تکنولوژیک و نقش مفید و انکارناپذیر آن در انجام کارها سبب شده است که بعد فناوری اطلاعات، ارتباطات و تحول اداری در فهرست ابعاد پیشنهادی برای ارزیابی ادارات کل قرار گیرد بر همین اساس پیشنهاد می‌شود فرایندهای انجام کار احصا، مستند و اصلاح شوند و با هدف کاهش هزینه‌های مالی و زمانی و همچنین افزایش سطح رضایت ارباب‌رجوع پیشنهاد می‌شود دولت الکترونیک کامل اجرا شود.

جشنواره‌ها، همایش‌ها و مسابقات حوزه ورزش همگانی اقدام کنند. با کمک بخش‌های غیردولتی از اعزام تیم‌ها و ورزشکاران به مسابقات ورزش‌های همگانی اقدام کنند و با تشویق مدال‌آوران حوزه ورزش‌های همگانی حس رقابت را در جامعه ایجاد کنند و باعث تشویق آحاد جامعه به ورزش شوند. با هماهنگی فدراسیون پزشکی و ورزشی شرایط بیمه ورزشی را تسهیل کنند تا ورزشکاران راحت‌تر بتوانند از بیمه ورزشی استفاده کنند. با توجه به اینکه جوانان سرمایه‌های اصلی و مهم جامعه و حکومت به‌شمار می‌آیند، پیشنهاد می‌شود مدیران کل مشکلات جوانان استان را به‌دقت شناسایی و آنها را در جلسات استانی مطرح کنند. همچنین مصوبات این جلسات را اجرایی کنند. با توجه به نقش مهم و انکارناپذیر سازمان‌های مردم‌نهاد، حمایت‌های لازم از جمله تسهیل صدور مجوز، حمایت مالی و غیرمالی از آنها را در دستور کار خود قرار دهند و با کمک آنها ساماندهی امور جوانان را تسهیل کنند. حمایت از برگزاری جلسات هم‌اندیشی نخبگان، اردوهای گردشگری هویتی و جشنواره‌های حوزه جوانان را در دستور کار خود قرار دهند. بانوان بخش مهمی از جامعه ایران را تشکیل می‌دهند و این مهم هم در ورزش وجود دارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود مدیران کل ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور شرایط لازم را برای برگزاری میزبانی مسابقات ورزش بانوان مهیا سازند و زیرساخت‌های ورزش بانوان را توسعه دهند و تقویت کنند، و با حمایت از استعدادهای بانوان و تشویق و تقدیر و تشکر ویژه از بانوان قهرمان زمینه ورود سایر بانوان به حوزه ورزش قهرمانی را مهیا سازند. یکی از نکات جالب این مطالعه جایگاه منابع انسانی در حوزه ورزش است. این در حالی است که منابع انسانی و توسعه آن در تمام صنایع و در تمام جهان در اولویت اول مدیران قرار دارد. با وجود این به‌منظور تقویت تعهد و دلگرمی کارکنان ورزش و جوانان استان‌های سراسر کشور از نیروهای داخل در

منابع و مآخذ

۱. حسینی، میثاق. (۱۳۹۰). طراحی مدل ارزیابی عملکرد باشگاه‌های فوتبال لیگ برتر ایران با استفاده از مدل کارت امتیازی متوازن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه گیلان، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
۲. خانمرادی، سعید؛ زردشتیان، شیرین؛ عباسی، همایون. (۱۳۹۴). «ارزیابی عملکرد ادارات ورزش و جوانان استان کرمانشاه براساس مدل EFQM»، مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۲(۷)، ص ۶۹-۷۸.
۳. سایمونز، رابرت. (۱۳۸۵). نظام‌های کنترل و سنجش عملکرد برای اجرای استراتژی، ترجمه مجتبی اسدی، تهران: گروه پژوهشی صنعتی آریانا.
۴. صیف، محمدحسن؛ ایمانی فراهانی، محمد؛ ثابت، عباس. (۱۳۹۳). «بررسی ویژگی‌های فردی مؤثر بر ایجاد و توسعه خلاقیت کارکنان اداره کل تربیت بدنی استان فارس (ارائه الگوی تحلیل مسیر)»، مطالعات مبانی مدیریت در ورزش، ۱(۳)، ص ۱۰۰-۹۳.
۵. علیان، نفیسه. (۱۳۹۲). بررسی امکان پیاده‌سازی روش کارت امتیازی متوازن جهت ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه گیلان، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
۶. مجیبی میکلائی، تورج؛ ایمان، نیلوفر؛ عرب، وحید. (۱۳۹۱). «ارزیابی عملکرد سازمان آموزش و پرورش استان مازندران براساس مدل EFQM»، فصلنامه مدیریت، ۹، ویژه نامه، ص ۱۱۲-۱۰۳.
۷. میرفخرالدینی، سید حیدر؛ پیمان‌فر، محمدحسن؛ خطیبی عقدا، عبدالنبی؛ علیمحمدی، حسین. (۱۳۹۲). «ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی با استفاده از مدل منسجم BSC – TOPSIS»، مدیریت ورزشی، ش ۱۶، ص ۷۷-۹۶.
۸. ولی‌قزوینی، سکینه؛ شاه‌بهرامی، الهام؛ نظری، یاسر؛ مرادی، فردین؛ کلهر، روح‌اله. (۱۳۹۱). «ارزیابی عملکرد بیمارستان شهید رجایی قزوین براساس الگوی تعالی سازمانی EFQM»، مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پیاورد سلامت)، ۱(۶)، ص ۷۸-۷۰.
۹. همتی‌نژاد، مهرعلی؛ حمیدی، مهرزاد؛ مدنی، مهدی؛ میرزایی کالار، اکبر. (۱۳۹۱). «مطالعه آمادگی کارمندان ادارات تربیت بدنی استان‌های آذربایجان غربی، شرقی و اردبیل در پذیرش مدیریت کیفیت جامع»، مدیریت ورزشی، ۳، ۱۴، ص ۱۳۸-۱۲۳.
10. Alonso Angle B., & Fernandez Patricio S (2009). The Balanced Scorecard of public Investment in Sport. Proposal for Change. 22(1), 89-107.
11. Chadwick, S. (2009). "From outside lane to inside track: sport management research in the twenty – first century". Management Decision, 47(1). PP: 191-203.
12. Delaney D, Daniel (2008). Accounting for Athletics: A Balanced Scorecard Approach. Thesis. University of Connecticut - Storrs. Drive Performance. Harvard Business Review on Measuring Corporate Performance.
13. Ekmekçi, Y. A. D. (2014). Implementing of Balanced Scorecard: Sample of Turkish Republic Ministry of Youth and Sport. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 150, 754–761.
14. Hamidreza, G., Mustafa, M. N., Rahim, R. N., & Azam, A. (2016). Structural Equation Modeling (SEM) of Performance Evaluation Indices in General Directorate of Youth and

- Sport of Guilan Province with Partial Least Squares (PLS). Physical education of students, 20(5), 49-56.
15. Lyle, W.B., John. I. (1997). "Managing excellence in sports performance". Career Development International, 2(7). PP: 314-323.
16. Neely, A.; Gregory, M. & Platts, K. (1995), "Performance measurement system design," International journal of operations and production management, 15(4): 80-116.
17. O'Boyle, I. (2015). Developing a performance management framework for a national sport organization. Sport Management Review, 18(2), 308-316.
18. Talebpour, M., Amiri, M., & Rahmani, M. (2017). Designing the Model of Academic Sports Performance Management by Combining BSC and EFQM Excellence Model using QFD Technique. Annals of Applied Sport Science, 4(4), 22-36.

Identification and Prioritization of Performance Evaluation Dimensions of Sport and Youth General Departments in Iran

Sirous Ahmadi¹ - Mehdi Savadi^{*2}- Hamid Reza Sayebani³

1.PhD Student, Department of Sport Management, Qeshm Branch, Islamic Azad University, Qeshm, Iran 2,3. Assistant Professor, Department of Sport Management, Qeshm Branch, Islamic Azad University, Qeshm, Iran
(Received: 2020/08/02; Accepted: 2020/12/08)

Abstract

The aim of this study was to identify and prioritize performance evaluation indicators in Sport and Youth general departments of Iran provinces. The methodology was descriptive and the study was conducted by field method. The statistical population included the experts of the offices of performance evaluation and inspection and supervision of the general departments of Sport and Youth across the country (N=439) and 205 subjects were selected as the research sample by simple random sampling method using Morgan table. The required data were collected by both interview and questionnaire. The questionnaire had 7 dimensions and its validity was confirmed by researchers. Cronbach alpha test was used to test the reliability of the questionnaire ($\alpha=0.819$). Path analysis and Friedman test were used to analyze the data. According to the research results, seven dimensions: championship sport, public, women, youth, finance, human resources and information technology should be used to evaluate the performance of the Sport and Youth general departments. Data analysis also showed that championship sport was a priority because of their tangible results such as gained titles. On the other hand, sport is an issue that can be both lucrative and requires a lot of financial resources, and accordingly, the financial dimension was the second priority after the championship sport dimension and before the dimensions of sport for all, women sport and even youth affairs. Dimensions of sport for all, organizing youth affairs, women sport, human resources and information technology were the next priorities.

Keyword

Championship sport dimension, human resources and information technology and administrative transformation, money and financial resources, performance evaluation, sport for all, women sport, youth.

---

* Corresponding Author: Email: Savadi.Mehdi@gmail.com; Tel: +989125207506